

Porvoon kaupungin oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma

1.8.2026 alkaen

Sisällysluettelo

1 Ohjauksen tavoitteet ja toimintatavat	3
1.1 Ohjaustoiminnan kolme osa-aluetta	3
2 Ohjaus vuosiluokilla 1–6	4
3 Ohjaus vuosiluokilla 7–9	5
1.1 Ohjauksen työn ja vastuunjako	5
1.2 Henkilökohtainen tehostettu oppilaanohjaus	6
4 Työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt. 9	
5 Kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa	10
6 Työskentely monialaisissa verkostoissa	11
7 Opetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu	11
8 Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu	14

1 Ohjauksen tavoitteet ja toimintatavat

Oppilaanohjauksen tavoitteena on tukea oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja ehkäistä koulutuksellista ja sosiaalista syrjäytymistä. Ohjaus tukee oppilaan kasvua ja kehitystä: se tukee oppilaan itsetuntemuksen lisääntymistä sekä tarjoaa psykososiaalista tukea. Ohjaus tukee oppilaan opiskelutaitojen kehittymistä ja opintojen etenemistä. Sen avulla mahdollistetaan oppilaan päätöksenteko eri valinta- ja nivelvaiheissa koulupolun aikana. Ohjauksen tavoitteena onkin tukea oppilaan koulutus- ja ammatinvalintaprosessia perusopetuksen eri vaiheissa sekä jatko-opintoihin haettaessa.

Ohjaus kuuluu jokaiselle ohjaus- ja opetushenkilöstöön kuuluvalle henkilölle. Laadukas ohjaus toteutuu silloin, kun oppilaalla on mahdollisuus saada riittävästi monipuolista ja jatkuvaa ohjausta tarpeensa mukaan koko opintojen ajan.

1.1 Ohjaustoiminnan kolme osa-alueetta

1. Ohjauksen tavoitteena on oppilaan itsetuntemuksen vahvistaminen tukemalla **psykososiaalista** kasvua ja kehitystä. Oppilasta tuetaan sekä sosiaalisesti että psyykkisesti sopeutumaan ja toimimaan koulu yhteisössä.
2. Ohjauksella tuetaan opintojen etenemistä ja onnistumista sekä **opiskelutaitojen oppimista ja kehittymistä**. Ohjauksella mahdollistetaan oppilaan yksilöllinen opintopolku.
3. Ohjauksella tuetaan nuoren **koulutus- ja ammatinvalintaprosessia** perusopetuksen eri vaiheissa sekä jatko-opintoihin haettaessa. Ohjauksella pyritään auttamaan nuoria tiedostamaan omia henkilökohtaisia vahvuuksiaan ja ammatillisia kiinnostuksen kohteitaan sekä antamaan tarvittavia valmiuksia tehdä elämänuraa koskevia valintoja. Tähän tehtävään liittyy keskeisesti työelämään sekä ammattien maailmaan tutustuminen sekä koulutusjärjestelmän monipuolinen tuntemus. Peruskoululaisen TET eli työelämään tutustuminen on merkittävä tekijä oman valinnan teossa ja prosessin yhtenä osana.

2 Ohjaus vuosiluokilla 1–6

Vuosiluokkien 1–2 oppilaat tutustuvat koulun arvoihin, käytäntöihin ja sääntöihin sekä oman luokan toimintamalleihin. Koulussa tuetaan vuorovaikutustaitojen kehittymistä ja ohjataan suhtautumaan vastuullisesti koulutyöhön ja tehtäviin. Oppilaita voidaan myös ohjata vapaa-ajan toiminnan ja koulun kerhojen pariin.

Vuosiluokilla 3–6 syvennetään aiemmin kuvattuja vuosiluokkien 1–2 tavoitteita. Tavoitteena on myös ohjata oppilasta aiempaa suurempaan itsenäisyyteen ja vastuullisuuteen koulutyössä ja tehtävien tekemisessä. Taito- ja taideaineita valinnaisena opiskelevat kaikki luokkien 4–6 oppilaat ja vapaaehtoinen A2-kieli alkaa 4. luokalla. Oppilas voi valita A2-kieleksi ranskan, ruotsin, saksan tai venäjän kieliohjelmassa kuvatulla tavalla. B1-kieli, ruotsi, alkaa viimeistään 6. luokalta kaikilla niillä oppilailla, jotka eivät ole valinneet sitä A2-kieleksi.

Perusopetuksen 1–6 vuosiluokkien oppilaanohjaus toteutetaan pääasiassa eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Ohjaus tulee järjestää siten, että se tarjoaa oppilaalle sekä luokkamutoista ohjausta että yksilöllisiin kysymyksiin syventyvää henkilökohtaista ohjausta.

Vuosiluokilla 1–6 ohjauksen aiheet liittyvät oppimiseen, opiskelutaitoihin, kasvuun, kehitykseen, valintojen tekemisen tukemiseen sekä erilaisiin arkielämän kysymyksiin. Koulupolun ensimmäisillä luokilla onnistuneesti luotu vahva pohja opiskelulle ja itsetunnolle kantaa positiivisesti läpi koko opiskeluajan.

Keskeinen osa oppilaanohjausta on myös erilaisten oppimiseen liittyvien vaikeuksien tunnistaminen sekä oikea-aikainen tukimuotojen järjestäminen. Oppilaanohjauksen keinoissa painottuvat myönteinen palaute, vahvuuksien tunnistaminen ja ratkaisukeskeinen näkökulma.

Ohjauksesta vastaa lähtökohtaisesti luokanopettaja yhteistyössä muun henkilöstön kanssa. Ohjaukseen kuuluu kodin ja koulun välinen yhteistyö. Myös toiset oppilaat voivat toimia ohjaajina esimerkiksi vertaissovittelun, kummioppilastoiminnan tai Välkkäri-toiminnan yhteydessä.

Ohjauksen tavoitteena on tukea oppilaan kasvua kouluyhteisön vastuulliseksi jäseneksi. Ohjauksen keinoin tuetaan oppimista ja opiskelutaitojen kehittymistä erilaisissa ryhmissä, oppimistilanteissa ja oppimisympäristöissä. Monipuolisten työskentelytapojen avulla pyritään mahdollistamaan onnistumisen kokemuksia ja auttamaan oppilasta löytämään omia vahvuuksiaan. Oppimisen haasteisiin puututaan varhaisessa vaiheessa, ja tukitoimia suunnitellaan sekä toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

3 Ohjaus vuosiluokilla 7–9

Ohjauksen painopiste yläkoulussa on oppilaanohjauksessa, josta vastaa opinto-ohjaaja. Perusopetuksen 7–9 vuosiluokilla oppilaanohjaus muodostuu luokkamutoisesta ohjauksesta, yksilöllisiin kysymyksiin syventävästä henkilökohtaisesta ohjauksesta, sosiaaliseen vuorovaikutukseen perustuvasta pienryhmäohjauksesta ja työelämään tutustumisesta.

Luokkamutoisessa ohjauksessa käsitellään kaikille yhteisiä ohjauksellisia teemoja opetussuunnitelman mukaisesti. Henkilökohtaisessa ohjauksessa oppilaalla on mahdollisuus keskustella opintoihinsa, koulutukseen ja ammatinvalintoihinsa sekä elämäntilanteeseensa liittyvistä kysymyksistä. Pienryhmäohjauksessa käsitellään kaikille yhteisiä tai kunkin ryhmään osallistuvan opiskelijan henkilökohtaisia, muiden oppilaiden kanssa jaettavissa olevia ohjauksellisia kysymyksiä.

1.1 Ohjauksen työn ja vastuun jako

Ohjauksen koulukohtainen työn ja vastuun jako tarkennetaan osana lukuvuosisuunnitelmaa oheisen kuvion pohjalta.

Tehtävät	Rehtori	Luokanvalvoja	Aineenopettaja	Erityisluokanopettaja	Erityisopettaja	Opinto-ohjaaja	Koulunkäynninohjaaja	Kouluvalmentaja
Yksilölliset opinto-keskustelut vuosiluokilla 7–8		•		•	•	•		
Henkilökohtaiset ohjauskeskustelut vuosiluokilla 7–9						•		
Tuki oppiaineessa		•	•	•	•		•	
Opiskelutaidot			•	•	•	•	•	
Motivaation tukeminen	•	•	•	•	•	•	•	•
Oppimisen tukeminen	•	•	•	•	•	•	•	•
Poissaolot ja niiden seuranta		•	•	•	•	•	•	•

Yhteys opiskeluhuoltoon	•	●	•	•	•	•	•	•
Tehostettu henkilökohtainen ohjaus		•	●	•	•	●		•
Yksilölliset kouluvierailut vuosiluokilla 8–9				•		●		•
Kouluvierailut vuosiluokalla 8						●		
TET vuosiluokilla 7–9				•		●		
Monialainen yhteistyö	•	•	•	•	•	●		•
Vaativan tuen oppilaiden ohjaus				●	•	●		
Tehtävät	Rehtori	Luokanvalvoja	Aineenopettaja	Erityisluokanopettaja	Erityisopettaja	Opinto-ohjaaja	Koulunkäynninohjaaja	Koulu-koutsi
Tiedonsiirto toisen asteen oppilaitoksiin				●	●	●		
Vanhempainillat vuosiluokilla 6–8	●	●		●	•			
Yhteishaun infoilta vuosiluokalla 9						●		

Kuvio 1. Ohjauksen työn ja vastuun jako.

1.2 Henkilökohtainen tehostettu oppilaanohjaus

Perusopetuksen **tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus** astui voimaan 1.8.2021 (ks. perusopetuslain (628/1998) pykälä 11 a (muutettu 1216/2020)). Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus tarkoittaa, että sellaisella perusopetuksen 8. ja 9. luokkaa suorittavalla oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada opetussuunnitelman mukaisen oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista henkilökohtaista tehostettua oppilaanohjausta.

Tehostettu oppilaanohjaus on tarkoitettu oppilaalle, joka tarvitsee jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea. Oppilaan saama oppimisen tuki ei määritä yksinään tuen tarvetta, vaan oppilaan tarve saada tehostettua ohjausta päätöksentekoon, koulutuspolun jatkumon turvaamiseen ja opintojen etenemiseen perusasteella.

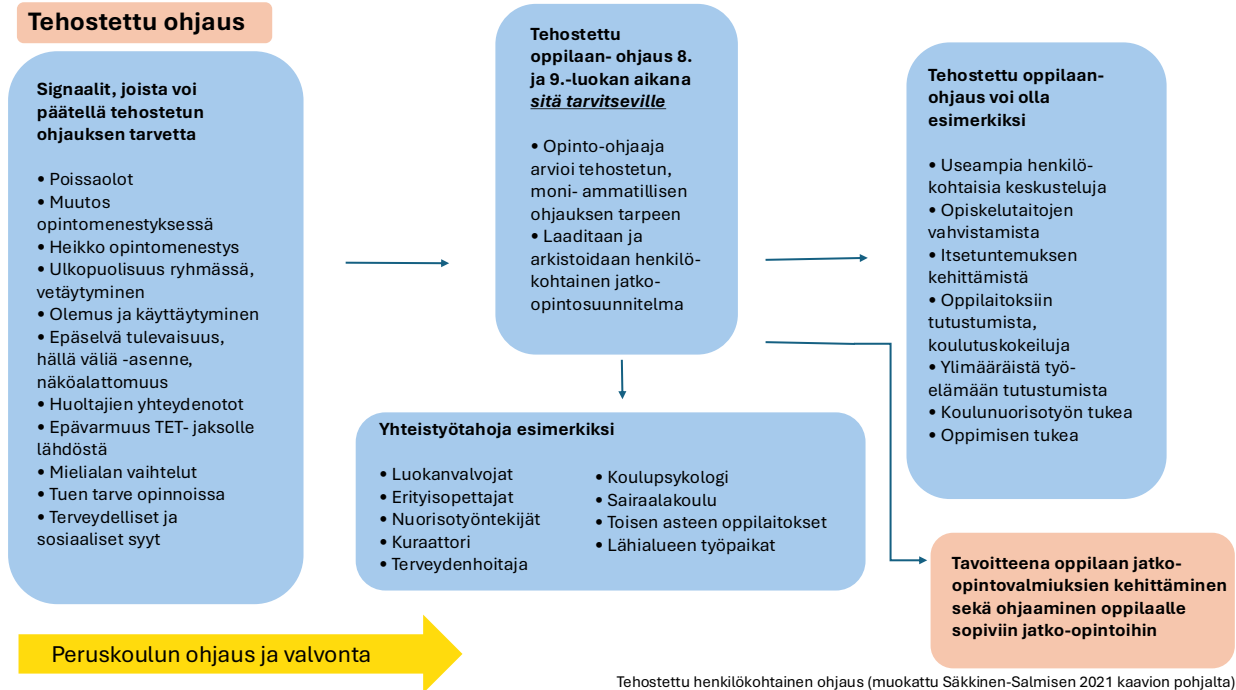
Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus näkyy 8. ja 9. luokilla siten, että opinto-ohjaaja aloittaa jatko-opintoihin ohjaamisen 8. luokan syksyllä (tarvittaessa 9. luokan) niiden oppilaiden kohdalla, joiden arvioidaan olevan koulutuksellisen syrjäytymisen vaarassa joko opintojen etenemisen näkökulmasta tai päätöksenteon vaikeuksista johtuen. Myös oppilaan sosiaalinen ja terveydellinen tilanne voivat vaikuttaa taustalla.

Tehostettu ohjaus toteutetaan henkilökohtaisena ohjauksena, pienryhmäohjauksena, monialaisissa verkostoissa oppilaan tukemisen suunnitteluna, kodin ja koulun yhteistyönä, työelämään ja koulutukseen tehostetusti tutustumisena. Opinto-ohjaaja koordinoi yhdessä moniammatillista yksilöllistä oppilashuoltoa tekevien kanssa oppilaan tuen tarvetta. Henkilökohtaiseen jatko-opintosuunnitelmaan kirjataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus on yksilöllistä oppilaanohjausta ja opiskelun tukea, jota opinto-ohjaaja, aineenopettaja ja erityisopettaja voivat tarjota havaitun tarpeen perusteella, esimerkiksi koulunkäynnin motivoinnin, jatko-opinto- ja urasuunnitelmien lisätuen tai muun arvioidun tarpeen nojalla.

Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta saavalle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Jatko-opintosuunnitelma on kaksiosainen. Opetuksen järjestäjän vastuulla on ohjata ja valvoa oppivelvollisia perusopetuksen ja yhteishaun aikana. Osana tätä ohjausta opetuksen järjestäjä arvioi yhdessä oppivelvollisen ja hänen huoltajansa kanssa, mikä koulutus on opiskelijalle sopivin ottaen huomioon erityisen tuen tarpeet.

Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen kirjaukset tehdään Wilman *Oppilaanohjaus*-välilehdelle.

Kuvio 2. Tehostettu henkilökohtainen ohjaus.

4 Työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt

Verkosto- ja työelämäyhteistyö on suunniteltua ja aktiivista. Oppilas tutustuu monipuolisesti ammatteihin, työelämään ja yrittäjyyteen. Vuosiluokilla 7–9 koulun ja työelämän yhteistyö toteutuu pääsääntöisesti TET-jaksojen (työelämään tutustuminen) kautta. Vuosiluokalla 7 järjestetään yhden päivän mittainen TET-jakso, vuosiluokalla 8 viikon pituinen TET-jakso ja vuosiluokalla 9 kahden viikon pituinen TET-jakso. Opinto-ohjaajat esittelevät TET-paikkojen tarjontaa sekä huolehtivat yhteisten TET-sopimus pohjien käytöstä.

Vuosiluokilla 6 ja 9 oppilaat pääsevät tutustumaan yrittäjyyteen Yrityskylässä (NYT). Vuosiluokilla 7–9 oppilaat osallistuvat myös erilaisiin työelämään liittyviin tapahtumiin, kuten Duunitehdas-messuille. Lisäksi järjestetään työelämäoppitunteja, mikäli se on mahdollista.

5 Kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa

Kaikki koulussa tapahtuva ohjaus tehdään yhteistyössä kodin ja koulun kanssa. Rehtori vastaa koulussa toteuttavasta kodin ja koulun yhteistyöstä ja tiedottamisesta yhdessä muun opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa. Ohjauksen osalta tarkennukset kodin ja koulun yhteistyön toimintatavoista kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelman.

Huoltajien tehtävänä on tukea lapsen ja nuoren koulunkäyntiä sekä huolehtia oppivelvollisuuden suorittamisesta. Kodin ja koulun ohjauksellinen yhteistyö ja hyvä keskusteluyhteys luodaan perusopetuksen alussa. Ohjaus perustuu avoimeen vuorovaikutukseen, jonka tavoitteena on tukea nuoren oppimista ja koulunkäyntiä parhaalla mahdollisella tavalla. Yhteistyötä tehdään tiedottamalla, keskustelemalla, viestein sekä tapaamalla huoltajia. Kodin ja koulun yhteistyö korostuu, kun oppilaalle suunnitellaan oppimisen tukea.

Opinto-ohjaaja osallistuu tarvittaessa oppilaan opiskeluhuollollisiin asioihin osana monialaista asiantuntijaryhmää, jonka tavoitteena on tarjota asiantuntevaa tukea oppilaan oppimisen ja kehityksen tueksi.

Kodin ja koulun yhteistyö on erityisen tärkeää siirtymä- ja nivelvaiheissa perusopetuksesta toiselle asteelle. Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan yhteishausta ja toisen asteen koulutusvaihtoehtoista viestein ja vanhempainilloissa. Oppilaita ohjataan tutustumaan toisen asteen koulutukseen.

Yhteishakusuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa ennen yhteishakua. Opinto-ohjaaja ohjaa oppilaita tarvittaessa harkinnanvaraiseen hakuun. Hallintolain edellyttämä huoltajan kuuleminen toteutetaan todistettavasti esimerkiksi yhteishakusuunnitelmalomakkeella.

6 Työskentely monialaisissa verkostoissa

Koulut toimivat aktiivisessa suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan tekemällä yhteistyötä muun muassa toisen asteen oppilaitosten, nuorisotoimen, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden, opiskeluhoitolpalveluiden, seurakunnan, vanhempainyhdistysten sekä Ohjaamon kanssa. Oppilaanohjaajien työhön kuuluu monialainen ja moniammatillinen yhteistyö koulu- ja kuntatasolla. Oppilaanohjaajat osallistuvat moniammatilliseen työhön niin pedagogisissa asioissa kuin opiskeluhoollisissa asioissa. Yhteistyötä tehdään myös muun muassa eri koulutuksen järjestäjien kanssa.

Ohjauksen ja valvonnan vastuutahot

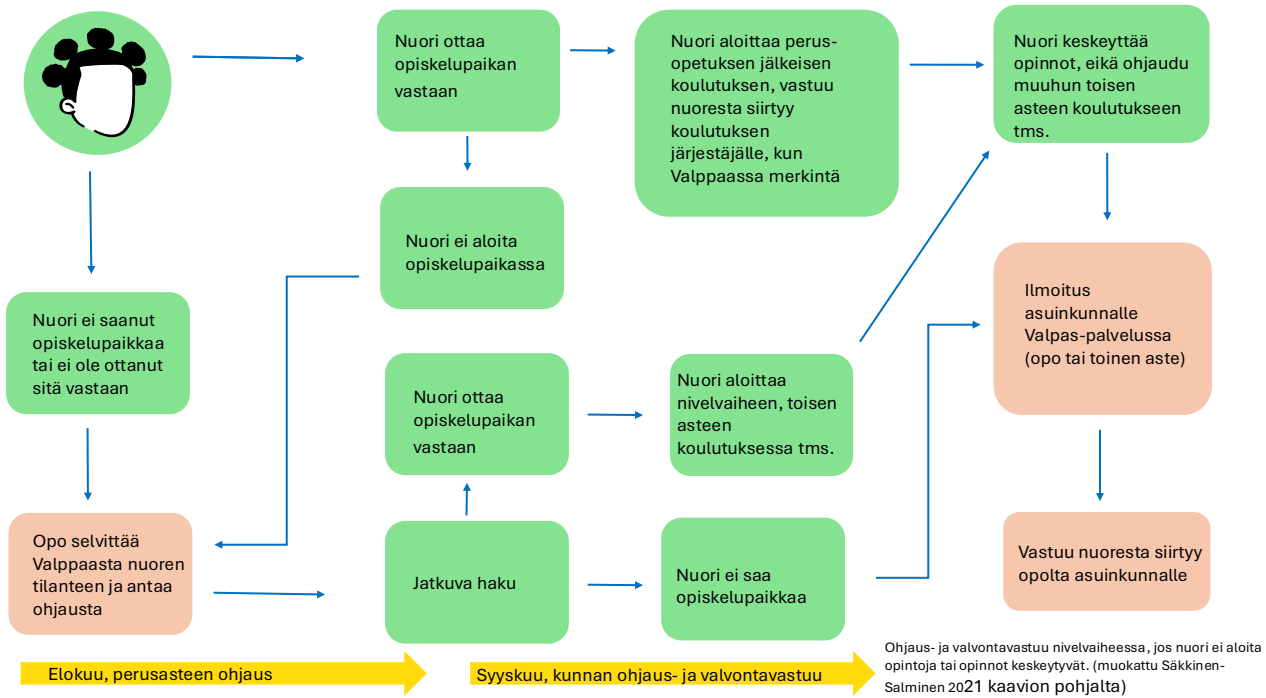

Kuvio 3. Ohjauksen ja valvonnan vastuutahot.

7 Opetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu

Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan vakinaisesti Suomessa asuvat lapset ovat oppivelvollisia. Oppivelvollisuus päättyy, kun oppivelvollinen täyttää 18 vuotta tai kun oppivelvollinen on tätä ennen hyväksytysti suorittanut ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019) tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tarkoitetun tutkinnon taikka niitä vastaavan Ahvenanmaalla suoritettun tai ulkomaisen koulutuksen. Perusopetuksen opinto-ohjaajat ohjaavat ja valvovat, että oppivelvolliset hakeutuvat jatkokoulutukseen. Lisäksi opinto-ohjaajat seuraavat perusopetuksen päättäneiden sijoittumista jatko-opintoihin. Opinto-ohjaajat huolehtivat ilman opiskelupaikkaa jääneiden ohjauksesta yhteistyössä huoltajien ja muiden toimijoiden kanssa.

Oppivelvollisuuden suorittaminen jatkuu perusopetuksen jälkeen, ja tavoitteena on löytää jokaiselle oppivelvolliselle jatko-opiskelupaikka. Perusopetuksen opinto-ohjaajat selvittävät Opetushallituksen vuosittain ilmoittamaan ajankohtaan mennessä, ovatko oppivelvolliset aloittaneet opintonsa oppivelvollisuuslain mukaisessa koulutuksessa. Opinto-ohjaajat ilmoittavat ilman koulutuspaikkaa olevat oppivelvolliset heidän asuinkunnalleen Opintopolun Valpas-palvelun kautta. Valpas on Opetushallituksen ylläpitämä palvelu, jonka avulla seurataan oppivelvollisuuden suorittamista. Porvoossa oppivelvollisuuden ohjaus- ja valvontavastuu siirtyy asuinkunnan oppivelvollisuuden ohjaus ja valvontatehtävistä vastaavalle nivelvaiheen opinto-ohjaajalle ilmoituspäivän jälkeen.

Kuvio 4. Opetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu.

8 Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu

Oppivelvollisuuden ohjaus ja valvonta on asuinkunnan lakisääteinen velvollisuus ja koskee niitä alle 18-vuotiaita kuntalaisia, jotka eivät ole koulutuksen piirissä. Ohjaus- ja valvontavastuu siirtyy oppivelvollisen asuinkunnalle, mikäli oppivelvollinen ei aloita koulutuksessa, lopettaa tai päättää koulutuksen.

Porvoossa nivelvaiheen opinto-ohjaaja vastaa asuinkunnalle määritellyistä ohjaus- ja valvontatehtävistä. Ensisijaista on oppivelvollisen kokonaistilanteen kartoitus, jatko-opintoihin ohjaus sekä muiden mahdollisten palveluiden tarpeen selvittäminen. Nivelvaiheen opinto-ohjaaja on nuoren ja perheen käytettävissä oppivelvollisuuteen ja opintoihin hakeutumiseen liittyvissä asioissa sekä ohjaa tarvittaessa myös muihin hyvinvointia tukeviin palveluihin.

Oppivelvollinen nuori voi hakeutua vapaasti soveltuviin toisen asteen koulutuksiin (ammatilliset perustutkinnot, lukiot, TUVA, TELMA, opistovuosi oppivelvollisille).

Jos nuorella ei ole opiskelupaikkaa kahden kuukauden kuluttua VALPAS-ilmoituksesta, asuinkunta osoittaa hänelle opiskelupaikan valmentavasta koulutuksesta (TUVA tai Telma). Ennen osoitusta nuorelle tai huoltajalle järjestetään kuulemistilaisuus.

Tarvittaessa nuorelle voidaan myöntää oppivelvollisuuden keskeytys esimerkiksi terveydellisten syiden, pitkäaikaisen vamman tai sairauden takia tai vanhempainvapaan ajaksi.

Porvoossa nivelvaiheen opinto-ohjaaja toteuttaa niin sanottua ennakoivaa Valpas-ohjausta jo ennen virallisen Valpas-ilmoituksen tekemistä. Toimintamalli on osoittautunut vaikuttavaksi keinoksi ehkäistä oppivelvollisten nuorten opintojen keskeytymistä ja eronneeksi katsomista. Kun oppilaitoksessa herää huoli nuoren opintojen etenemisestä, ollaan yhteydessä nivelvaiheen opinto-ohjaajaan. Oppivelvollisen nuoren ja huoltajan suostumuksella opinto-ohjaaja osallistuu tarvittaessa verkostopalaveriin ja muuhun moniammatilliseen yhteistyöhön. Ennakoiva ohjaustyö sisältää neuvontaa, ohjausta ja tukea, joita tarjotaan oppilaitoksille, oppivelvolliselle nuorelle sekä hänen perheelleen. Tavoitteena on turvata opintojen jatkuvuus ja vahvistaa nuoren kiinnittymistä opintoihin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Ohjauksen yhteistyöverkostot

Kuvio 5. Ohjauksen yhteistyöverkostot.